

Siaradwyr Cymraeg cofrestredig - 2023

Mae'r wybodaeth isod wedi'i seilio ar y cofrestreion hynny sydd wedi datgan a ydynt yn rhugl, neu'n weddol rugl, yn yr iaith Gymraeg. Caiff cofrestreion gofrestru mewn un neu fwy o'r categorïau isod. Ar 1 Mawrth 2023, roedd 21,211 o gofrestreion unigol ar Gofrestr Ymarferwyr CGA a ddatganodd eu bod yn siaradwyr Cymraeg fel y welir yn nhabl 1.

O Dabl 2 ymlaen, mae'r ffigurau yn seiliedig ar nifer y cofrestreion sy'n gymwys i ymarfer ym mhob categori. Caiff unigolion sydd wedi'u cofrestru mewn categorïau lluosog eu cyfrif ym mhob categori perthnasol h.y. os yw athro ysgol hefyd wedi'i gofrestru fel gweithiwr cymorth dysgu ysgol ac athro AB, caiff ei gyfrif ym mhob adran berthnasol am ei fod yn gymwys i weithio, a gallai fod yn gweithio (os yw'n rhan-amser) ym mhob un o'r tri chategori. Fodd bynnag, mae'r ffigurau 'cofrestreion unigol' ym mhob tabl yn seiliedig ar yr holl gofrestreion datganodd eu bod yn siaradwyr Cymraeg. Ar gyfer y cyfansymiau yma, caiff cofrestreion dim ond eu cyfri unwaith, hyd yn oed os ydyn nhw wedi eu cofrestru mewn mwy nag un categori. O ganlyniad, gall y cyfansymiau yna fod yn llai na chyfanswm y gwerthoedd yn y golofn yna.

1. Nifer y siaradwyr Cymraeg cofrestredig â chategoriâu cofrestru unigol a lluosol

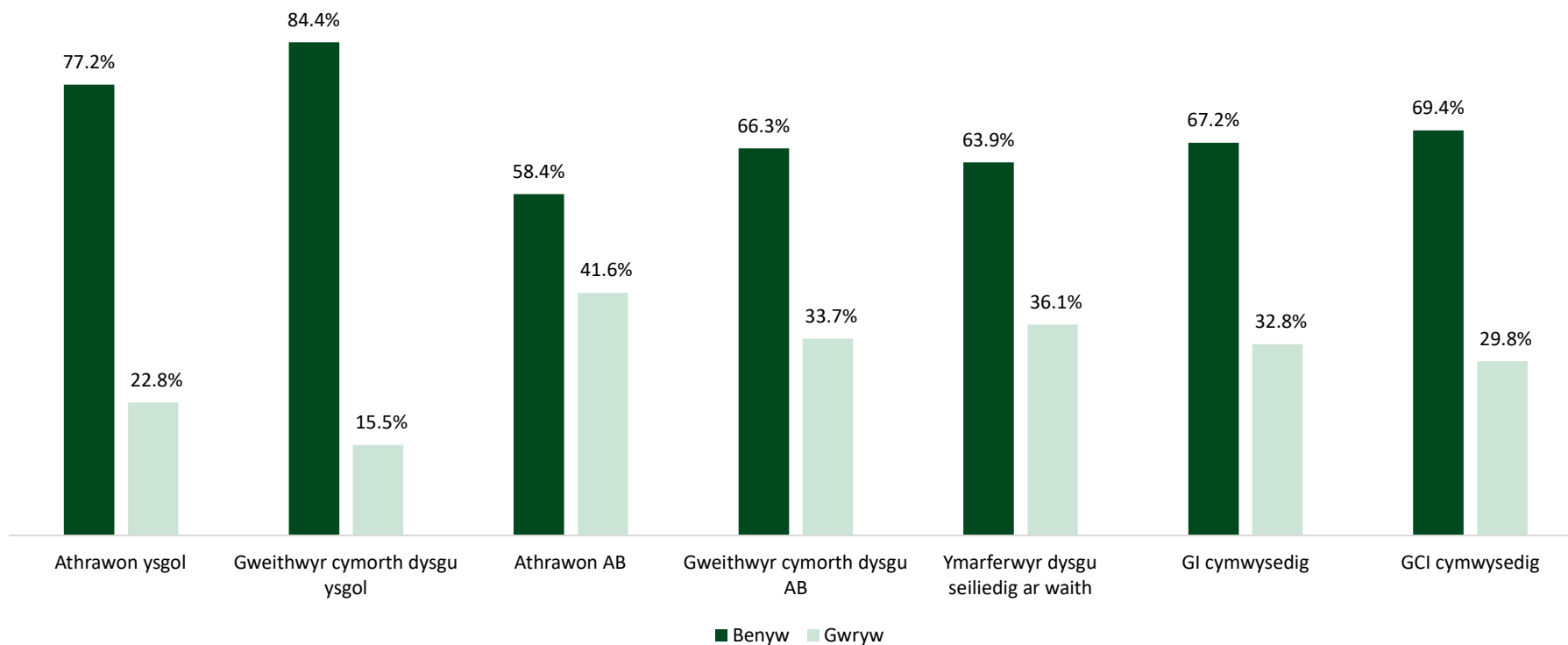
	Cofrestreion unigol ym mhob categori		Cyfanswm y cofrestreion cymwysedig ym mhob categori	
	Nifer	%	Nifer	%
Athrawon ysgol	9,602	45.3	11,884	48.5
Gweithwyr cymorth dysgu ysgol	7,388	34.8	9,850	40.2
Athrawon AB	586	2.8	1,160	4.7
Gweithwyr cymorth dysgu AB	360	1.7	940	3.8
Ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith	234	1.1	476	1.9
Gweithwyr ieuentid cymwysedig	33	0.2	58	0.2
Gweithwyr cymorth ieuentid cymwysedig	78	0.4	124	0.5
Categoriâu lluosog	2,930	13.8	n/a	n/a
Cyfanswm	21,211	100	24,492	100

2. Cofrestreion CGA ym Mawrth 2023 yn ôl categori cofrestru a'r gallu i siarad Cymraeg

	Ydynt		Nac ydynt		Anhysbys		Cyfanswm	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Cofrestreion unigol	21,211	23.9	57,539	64.8	9,998	11.3	88,748	100
Athrawon ysgol	11,884	33.2	23,043	64.3	910	2.5	35,837	100
Gweithwyr cymorth dysgu ysgol	9,850	19.9	32,146	65.1	7,384	15.0	49,380	100
Athrawon AB	1,160	17.1	4,658	68.7	967	14.3	6,785	100
Gweithwyr cymorth dysgu AB	940	15.2	4,704	76.1	538	8.7	6,182	100
Ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith	476	14.3	2,543	76.4	308	9.3	3,327	100
Gweithwyr ieuentid cymwysedig	58	13.0	324	72.5	65	14.5	447	100
Gweithwyr cymorth ieuentid cymwysedig	124	18.0	447	65.1	116	16.9	687	100

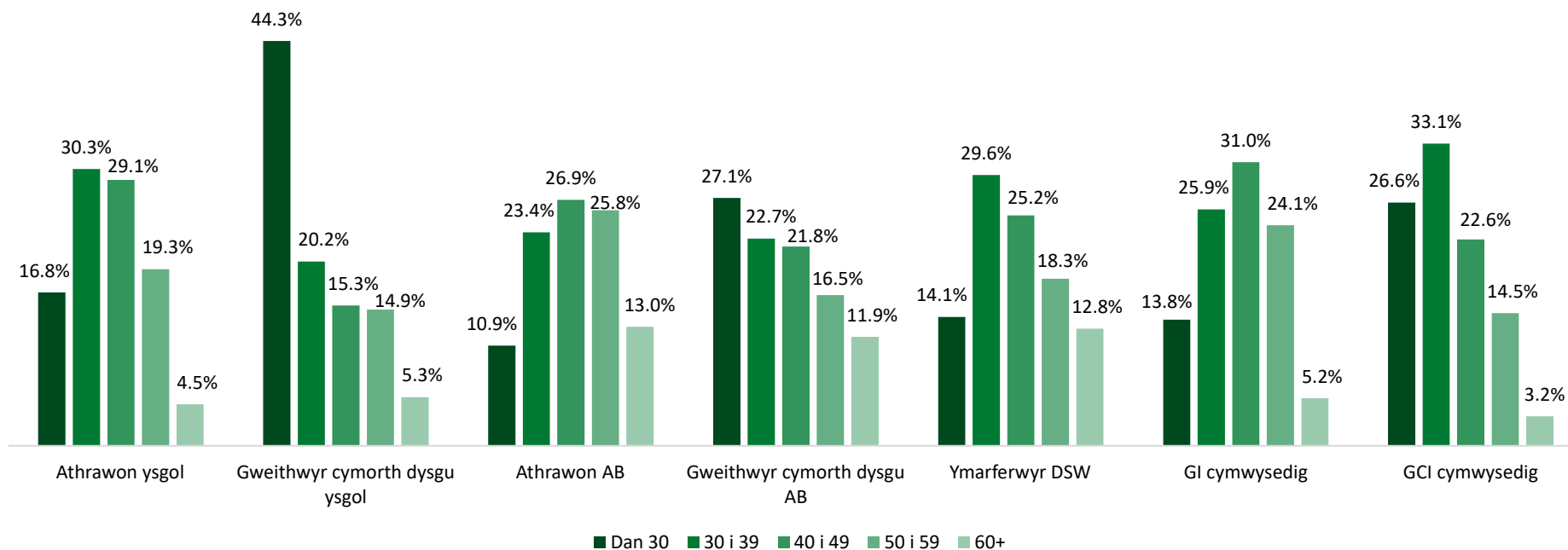
3. Nifer y siaradwyr Cymraeg wedi'u cofrestru gyda CGA yn ôl rhywedd a chategori cofrestru

	Benyw		Gwryw		Heb ei nodi		Cyfanswm	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Cofrestreion unigol	16,794	79.2	4,407	20.8	10	0.0	21,211	100
Athrawon ysgol	9,173	77.2	2,709	22.8	2	0.0	11,884	100
Gweithwyr cymorth dysgu ysgol	8,316	84.4	1,526	15.5	8	0.1	9,850	100
Athrawon AB	678	58.4	482	41.6	0	0.0	1,160	100
Gweithwyr cymorth dysgu AB	623	66.3	317	33.7	0	0.0	940	100
Ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith	304	63.9	172	36.1	0	0.0	476	100
Gweithwyr ieuentid cymwysedig	39	67.2	19	32.8	0	0.0	58	100
Gweithwyr cymorth ieuentid cymwysedig	86	69.4	37	29.8	1	0.8	124	100

4. Nifer y siaradwyr Cymraeg wedi'u cofrestru gyda CGA yn ôl oedran a chategori cofrestru

	Dan 30		30 i 39		40 i 49		50 i 59		60+		Cyfanswm	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Cofrestreion unigol	5,394	25.4	5,500	25.9	5,138	24.2	3,960	18.7	1,219	5.7	21,211	100
Athrawon ysgol	1,992	16.8	3,600	30.3	3,457	29.1	2,296	19.3	539	4.5	11,884	100
Gweithwyr cymorth dysgu ysgol	4,364	44.3	1,986	20.2	1,512	15.3	1,466	14.9	523	5.3	9,851	100
Athrawon AB	127	10.9	271	23.4	312	26.9	299	25.8	151	13.0	1,160	100
Gweithwyr cymorth dysgu AB	255	27.1	213	22.7	205	21.8	155	16.5	112	11.9	940	100
Ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith	67	14.1	141	29.6	120	25.2	87	18.3	61	12.8	476	100
Gweithwyr ieuentid cymwysedig	8	13.8	15	25.9	18	31.0	14	24.1	3	5.2	58	100
Gweithwyr cymorth ieuentid cymwysedig	33	26.6	41	33.1	28	22.6	18	14.5	4	3.2	124	100

5. Nifer y siaradwyr Cymraeg wedi'u cofrestru gyda CGA yn ôl hunaniaeth genedlaethol a chategori cofrestru

	Cymreig		Prydeinig		Seisnig		Albanaidd, Gwyddelig neu Wyddelig o Ogledd Iwerddon		Arall		Ddim eisiau cofnodi hunaniaeth genedlaethol		Anhysbys		Cyfanswm	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Cofrestreion unigol	17,527	82.6	2,574	12.1	214	1.0	32	0.2	51	0.2	105	0.5	708	3.3	21,211	100
Athrawon ysgol	9,884	83.2	1,368	11.5	87	0.7	11	0.1	21	0.2	69	0.6	444	3.7	11,884	100
Gweithwyr cymorth dysgu ysgol	8,258	83.8	1,177	11.9	116	1.2	19	0.2	34	0.3	38	0.4	209	2.1	9,851	100
Athrawon AB	882	76.0	181	15.6	23	2.0	5	0.4	10	0.9	10	0.9	49	4.2	1,160	100
Gweithwyr cymorth dysgu AB	727	77.3	174	18.5	17	1.8	3	0.3	5	0.5	3	0.3	11	1.2	940	100
Ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith	381	80.0	61	12.8	9	1.9	2	0.4	0	0.0	2	0.4	21	4.4	476	100
Gweithwyr ieuentid cymwysedig	46	79.3	7	12.1	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	3.4	3	5.2	58	100
Gweithwyr cymorth ieuentid cymwysedig	105	84.7	13	10.5	2	1.6	1	0.8	0	0.8	1	0.8	2	1.6	124	100

6. Dargadwedd siaradwyr Cymraeg cofrestredig ym Mawrth 2023 o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol

Mae'r tabl canlynol yn dadansoddi'r newid yn siaradwyr Cymraeg cofrestredig yn 2023 o gymharu â 2022.

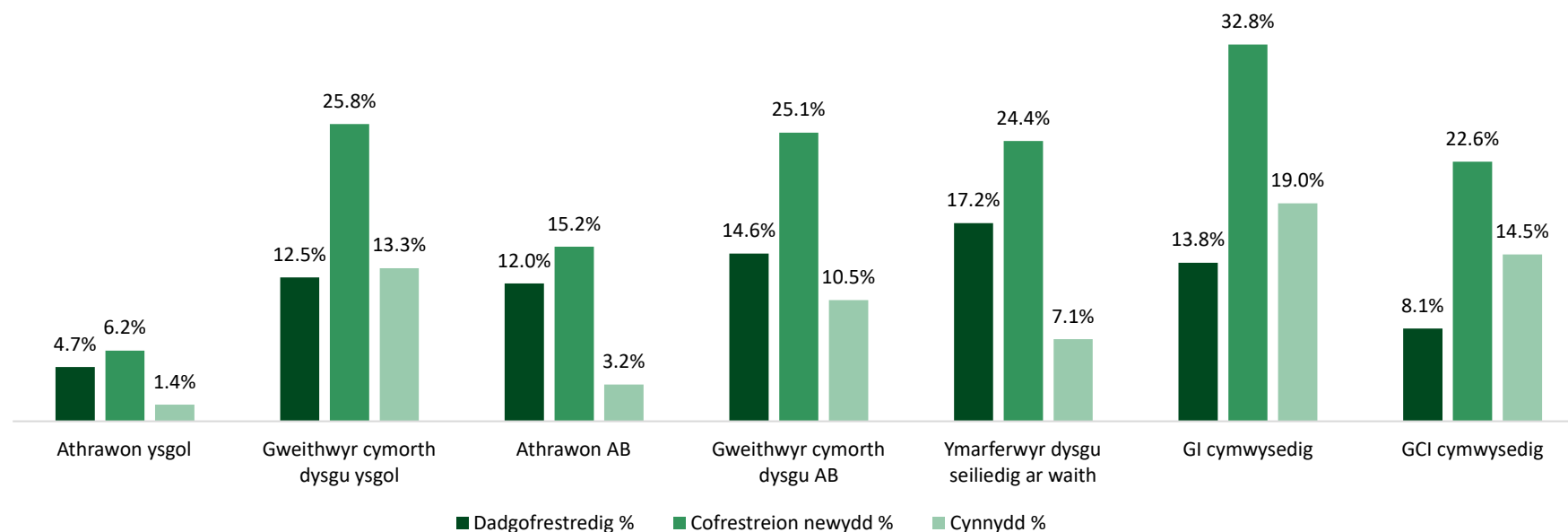
	Cyfanswm wedi'u cofrestru ¹		Cofrestreion wedi dadgofrestru ers y flwyddyn flaenorol ²		Cofrestreion newydd ers y flwyddyn flaenorol ³		Cynnydd ers y flwyddyn flaenorol ⁴	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Athrawon ysgol	11,884	100	559	4.7	731	6.2	172	1.4
Gweithwyr cymorth dysgu ysgol	9,850	100	1,233	12.5	2,545	25.8	1,312	13.3
Athrawon AB	1,160	100	139	12.0	176	15.2	37	3.2
Gweithwyr cymorth dysgu AB	940	100	137	14.6	236	25.1	99	10.5
Ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith	476	100	82	17.2	116	24.4	34	7.1
Gweithwyr ieuentid cymwysedig	58	100	8	13.8	19	32.8	11	19.0
Gweithwyr cymorth ieuentid cymwysedig	124	100	10	8.1	28	22.6	18	14.5

¹'Cyfanswm wedi'u cofrestru' - dyma gyfanswm y cofrestreion yn y categori cofrestru ar 1 Mawrth ym mhob blwyddyn benodol.

²'Cofrestreion wedi dadgofrestru ers y flwyddyn flaenorol' - dyma nifer y cofrestreion a gofrestrwyd yn y flwyddyn flaenorol ond na chadwodd eu cofrestriad y flwyddyn ganlynol.

³'Cofrestreion newydd ers y flwyddyn flaenorol' - dyma nifer yr unigolion cofrestredig newydd a dderbyniwyd ar y Gofrestr Ymarferwyr Addysg ers y flwyddyn flaenorol.

⁴Mae'r nifer hwn yn adlewyrchu'r cynnydd net yn nifer y cofrestreion ar 1 Mawrth ym mhob blwyddyn o gymharu â'r flwyddyn flaenorol, gan gymryd i ystyriaeth nifer yr unigolion cofrestredig na chadwodd eu cofrestriad (troednodyn 2) a'r rhai a dderbyniwyd ar y Gofrestr (troednodyn 3).

7. Siaradwyr Cymraeg cofrestredig ym Mawrth 2018 a'u statws cofrestru erbyn Mawrth 2023

Mae'r tabl yma yn olrhain dargadwedd garfan penodol o siaradwyr Cymraeg o bob categori cofrestru. Er enghraifft, ym Mawrth 2018, datganodd 11,941 o athrawon ysgol eu bod yn gallu siarad Cymraeg. Erbyn Mawrth 2023, roedd 78.8% o'r garfan yna dal wedi'u cofrestru fel athrawon ysgol gyda CGA.

	Cyfanswm wedi'u cofrestru		Wedi'u cofrestru yn y categori o hyd		Heb eu cofrestru gyda CGA		Wedi'u cofrestru mewn categori arall yn unig	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Athrawon ysgol	11,941	100	9,412	78.8	2,414	20.2	115	1.0
Gweithwyr cymorth dysgu ysgol	6,056	100	3,960	65.4	1,936	32.0	160	2.6
Athrawon AB	973	100	594	61.0	322	33.1	57	5.9
Gweithwyr cymorth dysgu AB	643	100	350	54.4	241	37.5	52	8.1
Ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith	294	100	160	54.4	109	37.1	25	8.5
Gweithwyr ieuentid cymwysedig	38	100	25	65.8	13	34.2	0	0.0
Gweithwyr cymorth ieuentid cymwysedig	80	100	49	61.3	27	33.8	4	5.0

